

М. Погорецький, д-р юрид. наук, проф.,
Д. Сергєєва, канд. юрид. наук

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ "ОРГАНІЗАЦІЯ" У КРИМІНАЛІСТИЧНІЙ НАУЦІ ТА ЙОГО СПІВВІДНОШЕННЯ ІЗ КРИМІНАЛІСТИЧНОЮ ТАКТИКОЮ

У статті досліджуються наукові підходи до визначення понять "організація" й "тактика" у криміналістиці, а також до їх співвідношення. Обґрунтовується авторська позиція щодо досліджуваних категорій.

Ключові слова: організація, тактика, криміналістика, досудове провадження

В статье исследуются научные подходы к определению понятий "организация" и "тактика" в криминалистике, а также к их соотношению. Обосновывается авторская позиция относительно исследуемых категорий.

Ключевые слова: организация, тактика, криминалистика, досудебное производство.

In the article the scientific going is probed near determination of concepts "organization" and "tactic" in criminalistics, and their correlation. Author position in relation to the probed categories is grounded.

Keywords: organization, tactic, criminalistics, pre-trial realization.

Термін "організація" є одним із найуживаніших в криміналістиці, що використовується у таких словосполученнях, як "організація розслідування злочину", "організація слідства", "організація проведення слідчої (розшукової) дії" тощо.

Результати аналізу матеріалів практики свідчать про те, що належна організація як досудового розслідування в цілому, так і окремих його етапів є необхідною умовою ефективного вирішення завдань кримінального судочинства. Водночас у практичній діяльності органів досудового розслідування при вирішенні питань організаційного й тактичного характеру виникають проблеми у зв'язку з неоднаковим розумінням слідчими, прокурорами та оперативними працівниками понять "організація" і "тактика" та їх співвідношення. Однією з причин цього є те, що на сьогодні у криміналістичній теорії висловлюються різні погляди щодо цих категорій та їх співвідношення. В окремих підручниках та навчальних посібниках з криміналістики поняття "організація" або відсутнє взагалі, або ж воно підміняється поняттям "тактика" чи навпаки" [1; 2; 3].

На наш погляд, забезпечення чіткого розмежування понять "організація" і "тактика" у криміналістиці є гарантією предметної наукової розробки проблем як організаційного, так і тактичного та іншого криміналістичного характеру.

Слід зазначити, що наукові підходи до окремих аспектів організації розслідування репрезентуються у працях вітчизняних та зарубіжних криміналістів В.П. Бахіна, Р.С. Белкіна, А.Ф. Волобуєва, А.В. Дулова, В.Д. Зеленського, В.О. Коновалової, І.І. Котюка, В.С. Кузьмічова, О.М. Ларіна, С. І. Цвєткова, В.Ю. Шепітька та інш. Водночас зазначені та інші автори по-різному визначають поняття "організація". Звертає на себе увагу й відсутність єдності думок щодо його сутності. До цього часу в теорії криміналістики залишається не вирішеним також й питання щодо місця організації досудового розслідування в структурі науки криміналістики, а саме – не визначено у змісті якого розділу криміналістики повинні розкриватися питання організації досудового провадження (у криміналістичній тактиці чи методиці, або ж утворювати самостійний розділ криміналістики). Невирішеність зазначених питань негативно впливає на теоретичні дослідження та на практичну діяльність органів досудового розслідування, прокуратури й підрозділів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність.

Зважаючи на зазначене, метою цієї статті є висвітлення авторського підходу щодо визначення поняття "організація", яке б відповідало сучасним засадам теорії криміналістики, а також визначення його співвідношення із криміналістичною тактикою.

Враховуючи те, що досудове розслідування злочинів є складовою людської діяльності, а саме одним із її видів, методологічною основою для формулювання

поняття "організація" є філософський діяльнісний підхід до розкриття будь-яких аспектів людської діяльності, у тому числі й щодо "організації людської діяльності" та її сутнісних структурних елементів.

У теорії та практиці людської діяльності поняття "організація" трактується досить широко: як дія із значенням організувати, організовувати і організуватися; як об'єднання людей, суспільних груп, держав на базі спільності інтересів, мети, програми дій тощо; сукупність людей, груп, об'єднаних для досягнення якої-небудь мети, вирішення якогось-небудь завдання на основі принципів поділу праці, поділу обов'язків та ієрархічної структури, громадське об'єднання, державна установа; як складова частина управління, суть якої полягає в координації дій окремих елементів системи, досягненні взаємної відповідності функціонування її частин; особливості будови, устрій чого-небудь, структура; як фізичні й психічні особливості окремої особи; як комплекс заходів, зміст яких полягає в координації дій окремих елементів системи [4, с. 679]. Радянський енциклопедичний словник визначає термін "організація" як процес або сукупність дій, що призводять до утворення або удосконалення взаємозв'язків між частинами цілого [5, с. 935].

Таке широке трактування даного терміну можна пояснити, виходячи з його етимологічного значення. "Організація" є похідним від "орган" – частина організму, що має визначену будову і спеціальне призначення; засіб, знаряддя; періодичне видання [4, с. 678].

Поняття "організація" тісно пов'язане із суспільним життям – створенням та функціонуванням певних сукупностей людей (їх груп). У розумінні об'єктивного явища, властивого всім керованим соціальним об'єктам, поняття "організація" використовується разом з поняттям "управління", розуміється як його складова частина, функція [4, с. 1300 ; 6, с. 97]. У свою чергу, термін "управління" розуміється як діяльність органів влади; сукупність приборів, пристосувань, пристроїв, за допомогою яких управляється хід машини, механізму; великий підрозділ якої-небудь установи, велика адміністративна установа [7, с. 726].

Хоча із вищеведеного і вбачається тісний зв'язок між поняттями "організація" та "управління", разом з тим, дослідники вказують, що: управління являє собою цілеспрямовану діяльність, що організовує й координує спільні зусилля учасників процесу управління в рамках уже наявної та певним чином організованої структури [8, с. 10]; метою управління є досягнення запрограмованого стану системи, в той же час метою організації є впорядкування та узгодження зв'язків між елементами системи [9, с. 8]. Водночас, організацію управління визначають як створення системи управління або внесення прогресивних змін у побудову і порядок функціонування раніше утвореної діючої системи управління [10, с. 609]. Організацію розглядають як функцію процесу

управління, що являє собою свідому діяльність, спрямовану на упорядкування стану тих чи інших соціальних утворень [6, с. 97], виділяючи як організацію процесу управління в цілому, так і організацію його окремих стадій [11, с. 188; 9, с. 12].

Узагальнюючи вищезазначене, можна дійти висновку про доцільність розгляду терміну "організація" відносно певного виду людської діяльності у трьох аспектах: а) власне організації (організація у статистиці); б) діяльності з упорядкування організації (організація організації); в) діяльності з упорядкування процесу управління діяльністю організації (організація управління організацією).

Організація у статистиці являє собою стан (властивості) певної системи управління (стан об'єкту та суб'єкту управління), що виявляється у рівні впорядкованості цієї системи, характеризує її організаційну структуру, відображає мету створення цієї системи, місце та роль кожного з її елементів, їх функції, повноваження, відповідальність, а також підстави, умови і напрями взаємодії тощо. У цьому випадку організацію можна розглядати як усталений взаємозв'язок елементів систем, частин цілого, їхню внутрішню впорядкованість, узгодженість відповідно до структури системи цілого [12, с. 43]. Саме у такому аспекті визначав термін "організація" В. П. Боголепов, розглядаючи організацію як взаєморозташування та взаємозв'язки елементів деякого комплексу (предметна та структурна частини організації), їх дії та взаємодії (функціональна частина), обумовлені єдністю мети чи функції, що ними виконуються і визначеними обставинами місця та часу [13, с. 44-45].

У криміналістиці організацію як певну систему пропонує розглядати Л. А. Соя-Серко. Він відносить до організації слідства структуру слідчого апарата, підслідність, нагляд за слідством, права та обов'язки слідчих та інших осіб, що беруть участь у розслідуванні, матеріальне забезпечення роботи слідчих, організацію їх праці [14, с. 8]. При цьому, науковець не розкриває такі характеристики зазначеної системи, як її елементи, структуру, взаємозв'язки між елементами системи, їх характер та інші. Водночас, зазначену організацію, відповідно до теорії управління, можна визначити як організацію управління у слідчій діяльності.

У другому аспекті організація розглядається як одна з функцій управління, що являє собою діяльність з упорядкування (налагодження) системи управління та має на меті підвищення рівня організованості цієї системи шляхом: створення, підтримання функціонування та подальшого розвитку організаційних структур управління; здійснення організуючого впливу суб'єкта на об'єкт управління з метою впорядкування та узгодженості зв'язків між елементами системи; забезпечення взаємодії частин системи тощо.

Як слушно зазначають окремі фахівці, удосконалення і розвиток соціального (в т. ч. державного) управління зумовлює необхідність "проекування" високоефективної організації, що здійснюється за такою універсальною схемою: відповідно до поставленої мети добирається необхідна сукупність складових елементів (засобів) і визначається їх структурно-функціональний зміст; здійснюється вибір найбільш раціональних форм і методів (способів) об'єднання елементів у єдину систему; регламентуються їх взаємозв'язки та взаємодія при переході від одного рівня організованості до іншого [15, с. 294].

На наш погляд, розглянуті вище аспекти розуміння організації у статистиці та як діяльності з упорядкування (налагодження) системи управління лежать за межами предмета науки криміналістики та є сферою дослідження наук управлінського циклу.

Третій аспект розуміння організації як діяльності з упорядкування процесу управління (його окремих стадій) полягає у забезпеченні оптимальних умов для прийняття та реалізації управлінських рішень у діяльності певної організації. Саме у такому контексті використовується термін "організація" й у криміналістиці.

На підставі результатів системного аналізу висвітлених точок зору з цього питання, можна дійти висновку, що у теорії криміналістики під організацією розуміють: визначення кола слідчих дій та оперативно-розшукових заходів [16, с. 42-43; 17, с. 34], їх послідовності [16, с. 42-43; 18, с. 3] чи поєднання [17, с. 34]; визначення форм і методів участі громадськості в розслідуванні [16, с. 42-43]; планування розслідування [17, с. 34; 19, с. 21], планування і організації слідчих дій [19, с. 21], планування використання сил та засобів [20, с. 273]; взаємодію слідчого з оперативними працівниками міліції [19, с. 21; 21, с. 31]; забезпечення можливості відшкодування збитків [16, с. 42-43; 21, с. 31]; форми і методи використання допомоги громадськості при розслідуванні [21, с. 31]; специфіку вирішення розумових завдань, використання НТЗ, економію процесуальних засобів [17, с. 34]; раціональний вибір, розстановку і прикладання сил, знарядь і засобів, які має в своєму розпорядженні слідчий [22, с. 59]; створення і використання оптимальних умов для досягнень цілей судочинства [22, с. 59] або умов для якісного провадження слідчих та інших дій [20, с. 273]; розумову діяльність слідчого, направлену на побудову уявної моделі всього акту розслідування, матеріальним вираженням якої є письмовий план у справі [23, с. 440] тощо. Також до змісту організації розслідування включаються елементи організації робочого дня слідчого [19, с. 21; 24, с. 297], матеріально-технічного забезпечення [17, с. 34] тощо. Так, наприклад, І. Ф. Крилов фактично звузив організацію розслідування до правил наукової організації праці слідчого [24, с. 297].

На нашу думку, представлені позиції не досить чіткі, оскільки переважна більшість науковців, не даючи визначення поняття організації, розкривають її зміст через перерахування її окремих елементів. До того ж, часто у визначення поняття організації включаються як елементи, що стосуються як розслідування в цілому, так і окремих засобів розслідування – слідчих дій.

Отже результати проведеного аналізу вказують на неоднозначність трактування терміну "організація" у криміналістичній науці. Разом з тим, проведене нами дослідження дозволило виокремити науковий підхід, якого дотримується низка науковців (Р. С. Белкін, А. Ф. Волобуєв, О. М. Ларін, І. П. Можаяєва, В. В. Степанов, В. Ю. Шепітько, М. П. Яблоков та ін.). На думку зазначених вчених організація є забезпеченням.

На наш погляд, такий підхід до розуміння організації є найбільш обґрунтованим, оскільки найточніше відображає етимологічну сутність організації як діяльності з упорядкування процесу управління (його окремих стадій), що полягає у забезпеченні оптимальних умов для прийняття та реалізації управлінських рішень у діяльності певної організації.

Виходячи з того, що будь-яка організаційна діяльність є забезпеченням досягнення певних цілей, необхідно звернутися до етимології слова "забезпечення", відповідно до якого, "забезпечення" має значення дії зі значенням "забезпечувати" – постачаючи щось у достатній кількості, задовольняти кого-, що-небудь у якихось потребах; надавати кому-небудь достатні матеріальні засоби до існування; створювати надійні умови для здійснення чого-небудь, гарантувати щось.

Через призму нашого дослідження, найбільший інтерес становить визначення "забезпечення" як створення надійних умов для здійснення чого-небудь. Отже семантичний аналіз понять, пов'язаних з терміном "організація" дозволяє побудувати таку конструкцію "організація – забезпечення – створення надійних умов".

На нашу думку, дотепер актуальними залишаються пропозиції Р. С. Белкіна чітко розрізняти рівні організації як діяльності і виокремлювати рівень поняття організації розслідування в цілому, тобто рівень криміналістичної методики та тактичний рівень організації розслідування, тобто організацію проведення окремої слідчої (розшукової) дії або організаційно-технічного заходу в рамках конкретного акту розслідування.

Визначення поняття організації розслідування є предметом окремого дослідження. Ми зазначимо лише, що найбільш вдалим нам уявляється його визначення як комплексу заходів із створення оптимальних умов для визначення і використання найбільш ефективних в конкретній слідчій ситуації рекомендацій криміналістичної методики з метою досягнення максимальних результатів при мінімальних витратах часу, засобів і сил [23, с. 440].

Під організацією слідчої дії слід розуміти забезпечення оптимальних умов для її найбільш ефективного проведення відповідно до вимог кримінального процесуального закону.

Визначаючи власний підхід щодо співвідношення організації слідчої (розшукової) дії і тактики її проведення, ми виходимо із розуміння криміналістичної тактики як способу практичної діяльності, що характеризується такими сутнісними ознаками:

1) наявність суб'єкта та об'єкта тактичного впливу;
2) здійснення тактичного впливу суб'єкта на психіку об'єкта з метою спонукання його до певних вольових дій зумовлених вирішенням завдань кримінального судочинства;

3) спрямованість тактичного впливу суб'єкта на подолання протидії, що чиниться об'єктом (прямої, прихованої, потенційної, уявної та ін.), або на спонукання об'єкта тактичного впливу до певних дій в інтересах суб'єкта (за відсутності явної протидії);

4) являє собою систему тактичних прийомів та наукових рекомендацій щодо найбільш ефективного здійснення певного виду діяльності (слідчої, обвинувачення, захисту);

5) застосовується під час провадження слідчої діяльності (слідча тактика), діяльності із захисту (тактика захисту), діяльності із обвинувачення (тактика обвинувачення).

Отже криміналістичну тактику ми пропонуємо розуміти як спосіб практичної діяльності, що являє собою сукупність тактичних прийомів, вироблених криміналістичною наукою, що використовується слідчим, прокурором та захисником для здійснення ними тактичного впливу на психіку об'єкта такого впливу, спрямованого на подолання протидії, що чиниться цим об'єктом (прямої, прихованої, потенційної, уявної та ін.), або на спонукання його до певних дій в їх інтересах (за відсутності явної протидії), з метою ефективного вирішення завдань кримінального судочинства [25].

При цьому в криміналістичній тактиці організаційний аспект є невід'ємним. Лише сукупність взаємообумовлених тактичних прийомів і організаційних заходів складає зміст провадження слідчої дії. Виходячи з цього, порядок провадження слідчої дії можна розглядати як сукупність організаційних заходів й тактичних прийомів, що є взаємообумовленими, оскільки проведення конкретного організаційного заходу обумовлюється складністю слідчої дії, ситуацією, що склалася на момент її проведення, а також обраною тактикою слідчого

і виявляється в необхідності проведення заходів для забезпечення оптимальних умов для її доцільного і найбільш ефективного проведення (наприклад, складання і коректування плану проведення слідчої дії; заходи для забезпечення в ході проведення допиту можливості пред'явлення речових доказів тощо). У свою чергу, вибір тактичних прийомів проведення слідчої дії знаходиться у прямій залежності від можливості проведення організаційних заходів із їх реалізації (відсутність достатньої кількості науково-технічних засобів пошуку позбавляє слідчого можливості провести групові (одночасні) обшуки; неможливість організації присутності обшукуваного позбавляє слідчого можливості застосувати тактичні прийоми, спрямовані на отримання пошукової інформації від обшукуваного).

Разом з тим, слід зауважити, що організація не є самостійною (автономною) діяльністю, вона є допоміжною щодо діяльності тактичної, здійснюється з метою забезпечення оптимальних умов для її проведення. Таким чином, необхідно чітко розмежовувати тактичні прийоми, які обґрунтовано називають центральним елементом криміналістичної тактики, та організаційні заходи, які здійснюються як допоміжна, забезпечувальна діяльність та не допускати їх підміни один одним як у наукових пошуках так і в практичній діяльності із розкриття та розслідування злочинів.

Підсумовуючи викладене, зазначимо що правильне визначення у теорії криміналістики понять "організація" і "тактика" та їх співвідношення, й правильне розуміння цих категорій та їх співвідношення слідчими, прокурорами та оперативними працівниками сприятиме підвищенню ефективності як наукової, так і практичної діяльності у сфері досудового розслідування злочинів, її оперативно-розшукового забезпечення та прокурорського нагляду за її законністю.

У теорії криміналістики потребує наукової розробки й проблема співвідношення понять організації та криміналістичної методики, що є предметом окремого наукового дослідження.

1. Салтевський М. В. Криміналістика (у сучасному викладі): Підручник. – Київ: Кондор, 2005. – 588 с.
2. Сас В. А. Організація і тактика слідчих дій при розслідуванні злочинів, вчинених засудженими до позбавлення волі: [Монографія]. – К.: НТВ "Правник", 2004. – 240 с.
3. Скригонюк М. І. Криміналістика: Підручник. – К.: Атіка, 2005. – 496 с.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та CD) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпін: ВТФ "Перун", 2009. – 1736 с.
5. Советский энциклопедический словарь / гл. ред. А. М. Прохоров. – 3-е изд. – М., 1980. – с. 1660.
6. Плішкін В. М. Теорія управління органами внутрішніх справ: [підручник] / В. М. Плішкін; за ред. Ю. Ф. Кравченка. – К.: НАВСУ, 1999. – 702 с.
7. Ожегов С. И. Словарь русского языка / под ред. Н. Ю. Шведовой. – 17 изд. – М., 1985. – 797 с.
8. Можаяева И. П. Организационные основы криминалистической деятельности: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 "Уголовный процесс; криминалистика и судебная экспертиза; оперативно-розыскная деятельность" / И. П. Можаяева. – Саратов, 2003. – 26 с.
9. Кувакін С. В. Організаційні форми управління органами внутрішніх справ: загальнотеоретичний аспект: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 "Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право" / С. В. Кувакін. – Х., 2001. – 18 с.
10. Большой экономический словарь / под. ред. А. Н. Азрилияна. – М.: Институт новой экономики, 2002. – 1280 с.
11. Основы управления в органах внутренних дел: [учебник] / Н. И. Буденко, Г. П. Герт, В. Р. Кисин [и др.]; [под. ред. А. П. Коренева]. – М.: Щит-М, 1996. – 343 с.
12. Українська радянська енциклопедія: [в 12 т.]. – [2-е вид.] – К.: Головна редакція УРЕ, 1982. – Т. 8.: Олефіни – Поплін, 1982. – 528 с.
13. Боголепов В. П. О состоянии и задачах развития общей теории организации / В. П. Боголепов // Организация управления. – М.: Наука, 1968. – С. 44-60.
14. Михайлов А. И. Соя-Серко Л. А., Соловьев А. Б. Научная организация труда следователя. – М., "Юрид. лит.", 1974. – 168 с.
15. Юридична енциклопедія: [в 6 т.] / [редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін.]. – К.: "Укр. енцикл.", 1998. – Т. 4. – 2002. – 768 с.
16. Мирский Д.Я. Некоторые вопросы методики расследования отдельных видов преступлений // Принципы неотвратимости наказания и задачи советской криминалистики. – Свердловск, 1972. – С. 42 – 43.
17. Коновалова В.Е. Психология в расследовании преступлений. – Харьков, 1978. – 144 с.
18. Организация работы следователя. Методическое пособие / Карнеева Л.М.,

Ключанский В.И. – М.: Госюриздат, 1961. – 127 с. 19. Кавалиерис А.К. Научная организация предварительного следствия // Криминалистический сборник. – Рига, 1970. – С. 21-28. 20. Криминалистика: Учебное пособие / А. В. Дулов, Г. И. Грамович, А. В. Лапин и др., под ред. Дулова А.В. Мн.: ИП "Экоперспектива", 1998. – 415 с. 21. Шаламов М.П. Некоторые проблемы советской криминалистики. – М., 1965. – 182 с. 22. Ларин А.М. Расследование по уголовному делу. Планирование. Организация. – М., 1970. – 224 с. 23. Белкин Р. С. Курс криминалистики: Частные кримина-

листические теории. В 3-х томах. Т. 2. – М.: Юристъ, 1997. – 464 с. 24. Криминалистика: Учебник под ред. И. Ф. Крылова. – Л., 1976. – 591 с. 25. Погорецький М. А., Сергеева Д. Б. Криміналістична тактика: щодо визначення поняття / М. А. Погорецький, Д. Б. Сергеева // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2012. – № 1(5): [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2012/n1/12pmasvp.pdf>

Надійшла до редколегії 05.04.12

УДК 351.745.7

О. Юрченко, д-р юрид. наук, доц.,
І. Сервецький, д-р юрид. наук, доц.

ПРОБЛЕМИ ВИРІШЕННЯ ЗАЯВ І ПОВІДОМЛЕНЬ ГРОМАДЯН ПРО КРИМІНАЛЬНІ ПРОСТУПКИ

Стаття присвячена проблемі вирішення кримінальних проступків відповідно до нового Кримінального процесуального кодексу України.

Ключові слова: проблеми Кримінального процесуального кодексу України, кримінальні правопорушення, кримінальні проступки.

Статья посвящена проблеме решения уголовных проступков согласно новому Уголовно-процессуальному кодексу Украины.

Ключевые слова: проблемы Уголовного процессуального кодекса Украины, уголовные преступления, уголовные проступки.

This article is devoted to the problem of solving criminal offenses under the new Criminal Procedural Code of Ukraine.

Keywords: Problems of the Criminal Procedural Code of Ukraine, criminal offense, criminal misdemeanors.

Відповідно до нового Кримінального процесуального кодексу України – кримінальне провадження на території України визначається лише кримінальним процесуальним законодавством України [1]. Завданням кримінального провадження є захист свобод людини від кримінальних правопорушень [1], які чітко не визначені Кримінальним кодексом України. Існуючий Кримінальний кодекс України визначає кримінальну відповідальність за злочини невеликої тяжкості, середньої тяжкості, тяжкі та особливо тяжкі [2].

Щодо визначення кримінальних проступків охоплюються ст. 12 Кримінального кодексу України та поняттями злочини невеликої та середньої тяжкості, яких налічується: невеликої тяжкості – 211, середньої тяжкості – 246, що в сумі складають 65 % усіх злочинів, зазначених в Кримінальному кодексі України [2].

Отже у новому Кримінальному процесуальному кодексі України таке поняття, як кримінальний проступок, [1] не визначене та потребує швидкого прийняття рішення.

Мета дослідження полягає у вирішенні заяв і повідомлень громадян про кримінальні проступки відповідно до нового Кримінального Процесуального кодексом України.

Спроби удосконалити кримінальне процесуальне законодавство України при розгляді заяв і повідомлень громадян про злочини робили такі вчинені як О. М. Бандурка, [3] В. В. Бутузов [4], М.А. Погорецький, [5] П. П. Підюков, [6] І. В. Сервецький, [6] О. М. Шумило, [7] О.М. Юрченко [8] та ін.

Відповідно до нині діючого Кримінального процесуального кодексу, вирішення заяв і повідомлень громадян про злочини за 2011 рік має такі статистичні дані [6].

Роки	Усього розглянуто заяв та повідомлень про злочини	Порушено кримінальних справ	Відмовлено в порушенні кримінальних справ
2011	3 346 539	491 309	2 515 389

На підставі ст. 3 нового Кримінального процесуального кодексу України вирішення всіх злочинів буде здійснюватися у двох формах, які закріплені у ст. 215 нового КПК України і передбачають дві форми досудового розслідування: у формі досудового слідства, а розслідування кримінальних проступків – у формі дізнання [1].

Виникає питання – що вкладено в поняття досудового слідства згідно з новим Кримінальним процесуальним кодексом?

Відповідно до КПК установлений ст.95-97 КПК України встановлений порядок вирішення заяв та повідомлень про злочини [2].

Відповідно до ст. 109 КПК України у Перехідних положеннях зазначено про створення Єдиного реєстру досудових розслідувань [1].

Зареєструвавши заяву або повідомлення про злочин, заявником є фізична або юридична особа, яка звернулася із заявою або повідомленням про кримінальне правопорушення до органу державної влади, і не є потерпілим [1].

Отримавши заяву та повідомлення про злочин, слідчий у складі СОГ повинен виїхати на місце пригоди та скласти протокол огляду місця пригоди на підставі ст. 237 КПК України, з метою виявлення та фіксації відомостей

щодо обставин учинення кримінального правопорушення слідчий, прокурор проводять огляд місцевості, приміщення, речей та документів і долучає до протоколу [1].

Вилучені речі та документи, що не відносяться до предметів, які вилучені законом з обігу [9], вважаються тимчасово вилученим майном [1].

Початок розслідування на підставі ст. 214 КПК України слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань і розпочати розслідування. Слідчий, який здійснюватиме досудове розслідування, визначається керівником органу досудового розслідування [1].

Здійснення досудового розслідування до внесення відомостей до реєстру або без такого внесення не. Огляд місця події у невідкладних випадках може бути проведений до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань, що здійснюється негайно – прислівник до негайний – який здійснюється, відбувається зразу, без затримки, терміновий [10, с.595]. В разі